

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi yhdenvertaisuusvaltuutetusta annetun lain muuttamisesta

Johdanto

Oikeusministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi yhdenvertaisuusvaltuutetusta annetun lain muuttamisesta.

Tausta

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelmassa on asetettu tavoitteeksi turvallinen oikeusvaltio, johon sisältyy vastuullinen rikosseuraamusjärjestelmä, rikoslaki ja rikosuhrien aseman parantaminen. Tavoitteeseen vastataan muun muassa perustamalla itsenäinen ja riippumaton naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijan tehtävä ja huolehtimalla Istanbulin sopimuksen toimeenpanosta. (s. 90).

Eduskunta hyväksyi tasa-arvovaltuutetun vuoden 2018 kertomuksen johdosta kannanoton, jossa se edellyttää, että valtioneuvosto selvittää muun muassa mahdollisuudet nimetä riippumaton toimielin Istanbulin sopimuksen velvoitteiden toimeenpanon seurantaan ja arviointiin sekä tarvittaessa valmistelee siihen liittyvät lainsäädäntömuutokset (EK 49/2018 vp).

Tavoitteet

Tavoitteena on perustaa itsenäinen ja riippumaton naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijan tehtävä. Tavoitteena on, että raportoija seuraisi naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, seuraisi ja arvioisi toimintaperiaatteita ja toimenpiteitä naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi sekä seuraisi kansallisen lainsäädännön toimivuutta, naisiin kohdistuvan väkivallan uhrien oikeuksien toteutumista ja kansainvälisten velvoitteiden toteutumista laajasti yli sektoreiden rajojen. Raportoija tekisi ehdotuksia ja suosituksia ja antaisi lausuntoja, toisi havaintojaan esiin yhteiskunnallisessa keskustelussa sekä raportoi havainnoistaan suoraan päätöksentekijöille. Raportoija ei antaisi oikeudellista apua tai neuvontaa yksittäisissä tapauksissa.

Tavoitteena on, että raportoijan tehtäväkuva kattaisi kaikki naisiin kohdistuvan väkivallan muodot ja että raportoijan toiminta olisi nais erityistä. Raportoijan tehtävät kattaisivat kuitenkin myös risteävät tilanteet, kuten eri väestöryhmiin kuuluviin naisiin kohdistuvan väkivallan.

Esityksellä ei ole tarkoitus puuttua nykyisten viranomaisten toimivaltuuksiin ja tehtäviin vaan tavoitteena on, että raportoijan tehtävä täydentäisi olemassa olevia toimijoita ja

viranomaisia.

Tavoitteena on antaa naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijan tehtävä olemassa olevalle, hallinnosta itsenäiselle ja riippumattomalle toimijalle. Tavoitteena on, että naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijan tehtävän hallinnollinen järjestely olisi linjassa kansallisen ihmiskaupparaportoijan tehtävien järjestämisen kanssa.

Vastausohjeet vastaanottajille

Oikeusministeriö varaa teille mahdollisuuden antaa lausuntonne esitysluonnoksesta. Myös tahot, joita ei ole erikseen mainittu jakelussa, voivat toimittaa ministeriölle lausuntonsa. Lausunnon voi antaa suomen tai ruotsin kielellä.

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse ministeriön kirjaamoon.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan lausuntopalvelu.fi:n kautta 5.3.2021 mennessä.

Valmistelijat

Lisätietoja oikeusministeriössä antaa erityisasiantuntija Jasmiina Jokinen (p. 0295 150 078).

Liitteet:

[lagförslag_lag om ändring av lagen om diskrimineringsombudsmannen_UTKAST 21012021.pdf](#)

[HE laiksi yhdenvertaisuusvaltuutetusta annetun lain muuttamisesta_LUONNOS 21012021.pdf](#)

Jakelu:

Amnesty International
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Ensi- ja turvakotien liitto
Euroopan kriminalipolitiikan instituutti HEUNI
Eurooppalaiset ry

Ihmisoikeuskeskus
Ihmisoikeusliitto
Jyväskylän yliopisto, Marita Husso
Lapin yliopisto, professori Merja Laitinen
Loisto Settlementti ry
Maahanmuuttovirasto
Merja Pentikäinen
Miessakit ry
Monika-Naiset liitto ry
Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan toimikunta (NAPE), Taina Riski
Naisjärjestöjen keskusliitto
Naisten linja Suomessa ry
Oikeuskanslerinvirasto
Poliisihallitus
Raiskauskriisikeskus Tukinainen
Rusetti- Vammaisten naisten valtakunnallinen yhdistys ry
SERI-Seksuaaliväkivallan uhrien tukikeskus, Kuopion yliopistollinen sairaala
SERI-Seksuaaliväkivallan uhrien tukikeskus, Lapin keskussairaala
SERI-Seksuaaliväkivallan uhrien tukikeskus, Naistenklinikka
SERI-Seksuaaliväkivallan uhrien tukikeskus, Oulun yliopistollinen sairaala
SERI-Seksuaaliväkivallan uhrien tukikeskus, Satasairaala
SERI-Seksuaaliväkivallan uhrien tukikeskus, Tays Keskussairaala
SERI-Seksuaaliväkivallan uhrien tukikeskus, Turun yliopistollinen keskussairaala
Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Syyttäjälaitos, Valtakunnansyyttäjän toimisto
Tasa-arvovaltuutetun toimisto
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
Turun yliopisto, Heini Kainulainen
Turun yliopisto, Johanna Niemi
Turun yliopisto, Kevät Nousiainen
Ulkomministeriö
Valtiovarainministeriö
Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto
Åbo akademi, Elina Pirjatanniemi

Lausunnonantajan lausunto

Onko naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijalle mielestänne tarvetta?

Onko teillä huomioita koskien naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijan tehtäviä?

Esityksen mukaan naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijana tehtävän hoitamiseksi yhdenvertaisuusvaltuutetulla ei olisi oikeutta saada salassa pidettäviä tietoja. Ovatko esitetyt tiedonsaantioikeudet mielestänne riittäviä?

Jos katsotte, että yhdenvertaisuusvaltuutetulla tulisi olla oikeus saada myös salassa pidettäviä tietoja raportoijan tehtävän hoitamiseksi, mitä tietoja ja miltä viranomaiselta tai muulta taholta yhdenvertaisuusvaltuutetun tulisi mielestänne saada? Entä mihin tarkoitukseen salassa pidettäviä tietoja tarvittaisiin?

Muut huomiot esitysluonnoksesta

Suurpää Johanna
OM

Jokinen Jasmiina
Oikeusministeriö